

*Ett tunt beslag med en hornprydd tornérhjälm.
Från Dominikankonventet i Sigtuna. Medeltid. ca 4:1.
SHM inv. nr 26027:350. Foto Sigtuna museum.*

Hornhjälm?

Jag har fascinerats av ordet ”hornhjälm” ända sedan jag hörde det första gången. Ordet tycks vara ett begrepp skapat för att beskriva något som aldrig har funnits. Det finns många bevis på att vikingar aldrig haft hjälmar med två horn. Det finns också minst lika många bevis på att det inte funnits någon folkgrupp som kallats ”vikingar”. Så vem är det som inte haft någon hornhjälm?

Första artikeln i årets *Situne Dei* handlar om helt andra hjälmar. Mycket senare och med horn. Historien är fylld av likheter och olikheter. Processionshjälm, gallerhjälm och hjälmatrappor. *Materiella minnen för evig ära* av Pia Bergström Melin & Andreas Olsson beskriver intressanta tankar. Det handlar om gravar, ceremonier och om att säkra sin status efter döden.

Attrapperna som ersatt hjälmarna kittlar min fantasi och ger mig helt andra associationer. Jag sms:ar och frågar mina vänner arkeologerna.

”Vad är nu det här för hjälmar med horn?” De olika svar jag får föder bara ännu fler frågor. Jag funderar på svaren. Jag klurar på nya frågor. Oxdans? Män med horn? Djävlar, fauner och stjärntecken?

Är det kanske just av sådana anledningar denna skrift finns till? Forskare, lokalhistoriskt intresserade och de som kallar sig själva för hobbyforskare samt alla vi andra som läser vad de skriver – som blir inspirerade och börjar tänka på något som vi kanske inte ens visste att vi borde fundera på.

De 11 artiklar och kortare meddelanden skrivna av 13 författare i årets *Situne Dei* tar alla tag i ännu några frågor runt ännu några detaljer av historien. Baserat på ett uppgrävt objekt eller en artefakt från en museisamling, eller nyheter från färska grävningar samt data erhållen med modern teknik. Ofta presenterar de en slutsats som lägger till ännu en bit i det gigantiska historie- och arkeologipusslet. Och som skapar grogrund för ännu mera ny forskning och ännu flera nya intressanta rön.

Tack, alla ni fantastiska forskare!

Ted Hesselbom
Museichef, Sigtuna Museum & Art